

O papel da información profesional e vocacional na definición da carreira profesional do alumnado

Xornadas de formación en orientación vocacional e profesional

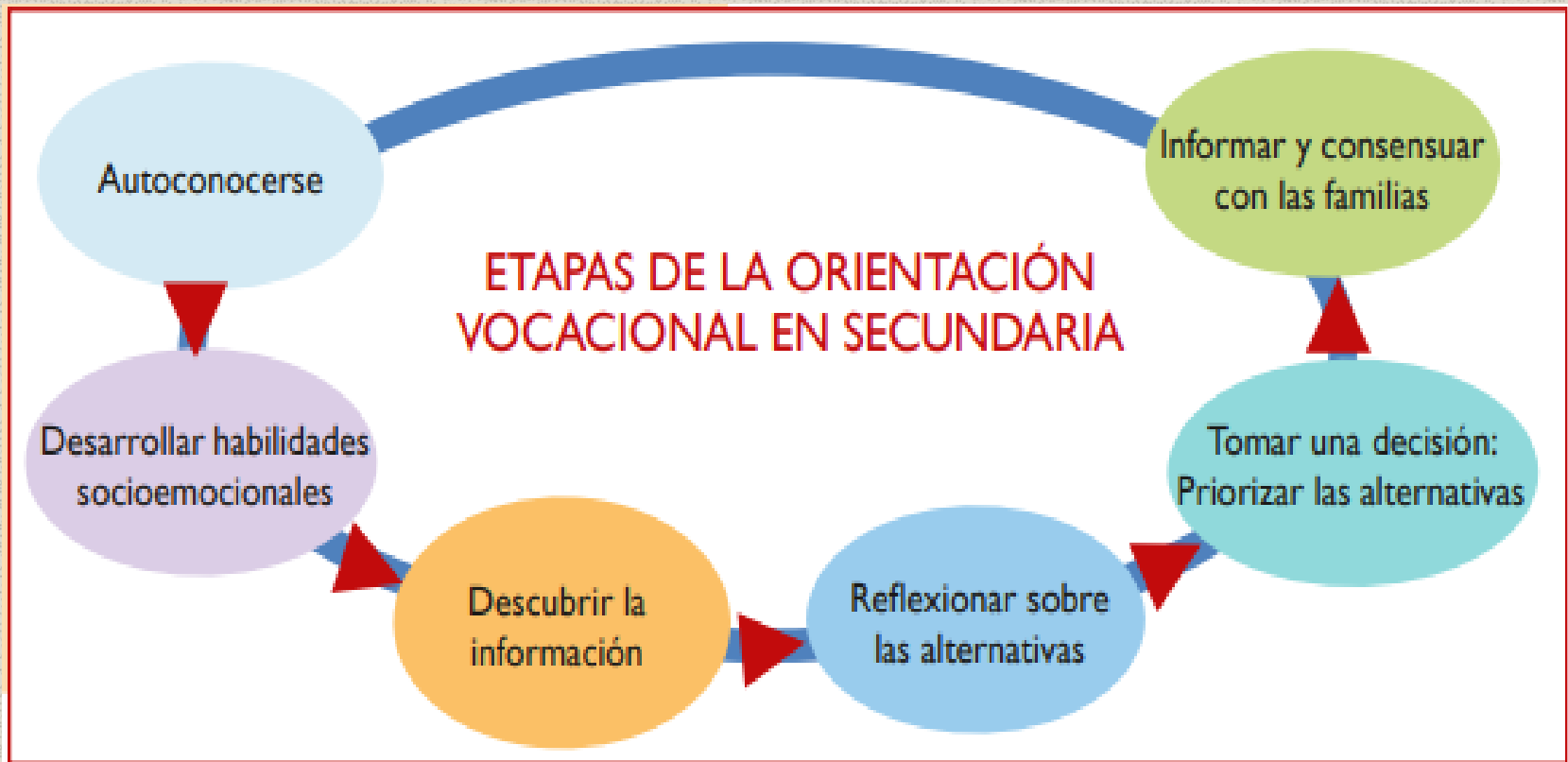
*Santiago de Compostela,
12 de novembro 2019*

Mónica Diz
Orientadora Educativa

**Que entendemos por
información profesional e
vocacional?**

Etapas no proceso de orientación vocacional:

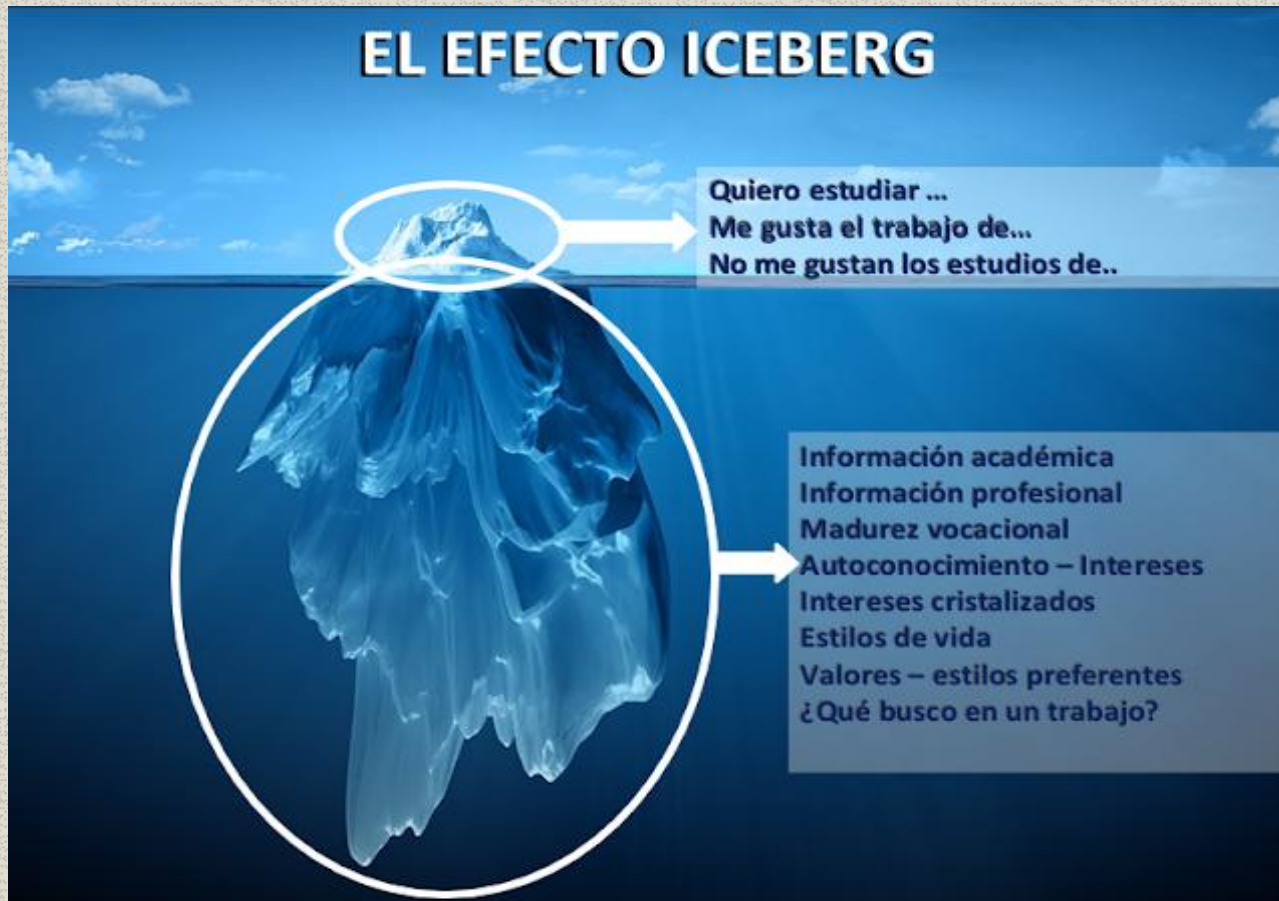

Mónica Diz. "Construyendo vocaciones en la escuela". Ed. Geu 2017.

Habilidades a desenvolver nun proceso de orientación vocacional:

El efecto iceberg nos procesos de elección vocacional:

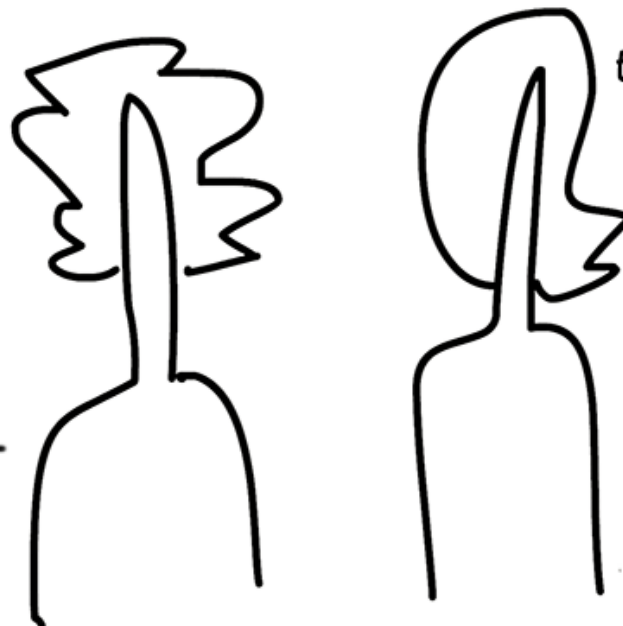
Juanjo Millán, Orientador

Mónica Diz Orienta

Canta información necesitamos para tomar decisiones vocacionais?

Al final te hice caso,
y he acertado mi presentación de powerpoint,
porque 87 diapositivas quizá eran demasiadas...

75, tampoco
quería quedarme corto...

Me alegro! Y Seguro que
tus alumnos lo agradecen!
Cuántas tienes ahora?

Ya veo...

Hector Palazón, orientador

McL

Os orientadores/as temos como función o **acompañamento**:
Trátase de facer accesible a información de maneira precisa, actual e obxectiva,
durante o proceso de toma de decisións.

Como debe ser esa información?

Concepción evolutiva da información:
progresiva e adaptada.

Enfoque constructivista do orientador/a: mediador especializado capaz de guiar ó estudante desde os coñecementos previos sobre itinerarios académicos e profesionais a niveis progresivamente superiores de abstracción e autonomía.

A **información** debe ser o máis precisa, actual e obxectiva posible.

Non confundir INFORMAR con ORIENTAR: os orientadores/as personalizamos e filtramos a información.

A procura de informação do orientador/a.

Un currículo para a carreira profesional?:

OBXECTIVOS	¿?
CONTIDOS CURRICULARES	¿?
COMPETENCIAS	¿?
CRITERIOS DE AVALIACIÓN	¿?
ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	¿?

A curación de contenidos sobre estudios e profesiones:

**Fronte á infoxicación,
xestión crítica de contidos.**

**ORIENTADOR/A = intermediario
crítico do coñecemento.**

Ferramentas para “curar”:

Ferramentas de procura:

Opcións de procura avanzada de Google, Bing, Ask, ...

Ferramentas de filtrado ou lectura:

Xestores de contidos sindicados ou RSS (Really Simple Syndication) como Feedly (<https://feedly.com/>).

Ferramentas de organización e etiquetado:

Taboleiros de Symbaloo (<https://www.symbaloo.com/>), listas en List.ly (list.ly) ou Pinterest, Diigo.

Publicación dixital personalizada: Scoop.it , Paper.li

O PLE vocacional: Axudar a construír o entorno persoal de aprendizaxe do alumnado.

Un Entorno Persoal de Aprendizaxe *(Personal Learning Environment, PLE)*

É o conxunto de elementos (recursos, actividades, fontes de información) utilizados para a xestión da aprendizaxe persoal.

(Castañeda e Adell, 2013).

O PLE vocacional dos alumnos/as:

QUE VAS A ESTUDAR E ONDE?

Titulacións e centros de estudo

Descrición dos estudos

Coñecementos e competencias que desenvolven eses estudos

Plans de estudo

PARA QUEN É UNHA BOA OPCIÓN?

Aptitudes e características aconsellables para o estudante deses estudos.

Materias de ESO, BACH e FP relacionadas.

Acceso: Notas de corte e accesos específicos.

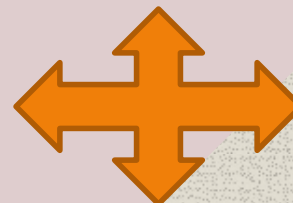
HACIA ONDE?

Saídas profesionais dos estudos e estudos posteriores que se poden realizar.

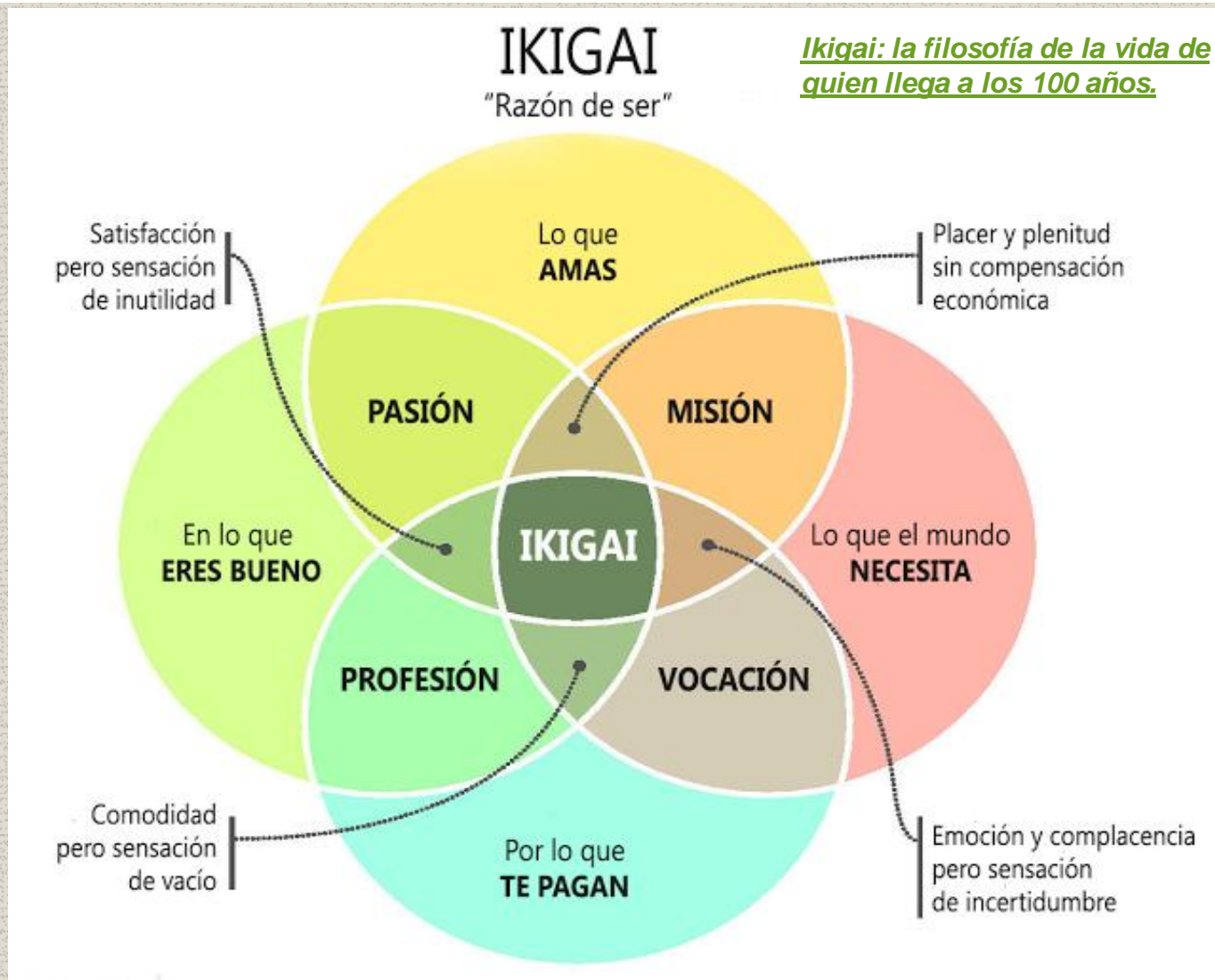
Empleabilidade e perspectivas laborais.

POR QUE?

Lecturas, enlaces (redes sociais, blogs), vídeos, películas, ...

Por onde empezar a buscar?

IKIGAI como objetivo da traxectoria profesional (traducido por [Rosa Ortega](#))

adaptado por
@orientasare

■ objetivo de trayectoria profesional

Acompañamento do alumnado na procura da información

Que información se necesita para tomar decisiones vocacionales en Secundaria?

Itinerarios e modalidades

Títulos e plans de estudo

Cualificacións, competencias profesionais, unidades de competencias.

Portal Todo FP
Portal Xunta FP

Educaweb,
Yak.es

Qedu, Webs de Universidades

INCUAL (Instituto Nacional de Cualificacións)

CNCP (Catálogo Nacional de Cualificacións)

Algunhas actividades para descubrir os estudos e as profesións:

Xornadas , charlas e salóns: FP Innova, Unitour, Aponte USC, sesións informativas UDC e UVIGO.

Visitas Universidades e centros de FP, xornadas portas abertas, visitas a empresas.

Encontros: con ex-alumnos., con profesionais, con emprendedores.

Sesións temáticas con presentacións: itinerarios, FP, ERE, ABAU, probas acceso, ...

Programas de alumnos/as correspondentes: Proxecta, Concellos.

Cadernos e guías informativas.

Consulta e interacción con Blogs, redes, manexo de webs específicas institucionais.

Vídeo-forums sobre diferentes estudos e profesións.

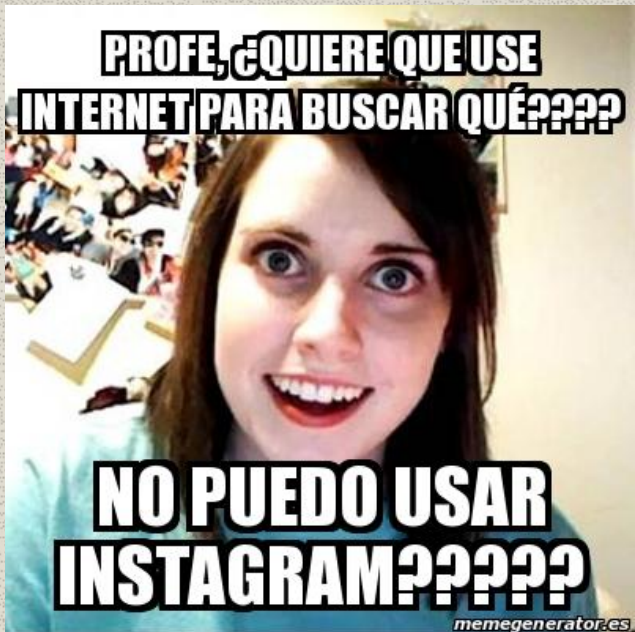

Obradoiros de motivación para a procura de emprego: ferramentas dixitais, habilidades sociais, autoemprego, Rede Eures, SEPE, ...

Actividades de integración curricular, elaboración de profesiogramas.

Espazos para informar:

A acción tutorial.

**Materias específicas.
Materias optativas.**

**Actividades complementarias e
extraescolares.**

**Orientación profesional
coordinada.**

**Medios dixitais e audiovisuais: Blogs,
sites, redes sociais.**

Cando orientamos sobre estudos, que mensaxe chega realmente ós estudantes?

Conversación real entre unha estudante de 4º ESO outro de 1º de Bacharelato:

Mi madre no paraba de decir que igual no había sido buena idea irme por letras pero al final ha cedido. Haré lo que me gusta y a mi lo que me gusta es eso. Y encima me llenaron de dudas ella y el orientador de mi insti con las carreras.

es que si son unos liantes los orientadores tu estas tan contenta y llega y te dice "¿¿pero estas segura??" "mira que tiene pocas salidas" "con tus notas dudo que llegues" y la más típica "no tienes las capacidades necesarias" y blah blah blah etc... los odio...

12:09 PM - 1 nov 13

Preguntas para a reflexión:

La Voz de Galicia

La mayoría de los estudiantes ven poco útil la orientación que reciben

Según una tesis, apenas el 24 % tienen asesoramiento personalizado en bachillerato

[La Voz de Galicia, 07-01-19](#)

Mónica Diz Orienta

Cando orientamos sobre estudos:

- Que ideas preconcebidas sobre estudos e profesións manifestan os nosos alumnos/as?
- Que ideas preconcebidas proceden de familiares, profesores, de amigos, da propia sociedade en xeral...?
- Que ideas preconcebidas sobre estudos e profesións debemos evitar os orientadores e orientadoras?

“Frases que (des)orientan”

- ❖ “A Formación Profesional é só para malos estudantes”
- ❖ “Os estudos con maior nota de acceso teñen máis saídas laborais”
- ❖ “As Humanidades non teñen saída laboral”
- ❖ “Hai que orientar aos alumnos para que estuden enxeñerías”
- ❖ “Se sacas malas notas en ESO, espérache un mal futuro profesional”
- ❖ “Hai profesións máis valoradas socialmente que outras”
- ❖ “Non debes estudar o que che guste, senón o que che empregue”
- ❖ “Hai títulos que non teñen saídas”
- ❖ “Estuda o que che faga feliz”
- ❖ “Estamos a preparar aos nosos estudantes para profesións que aínda non existen”
- ❖ “Cambiar de estudos, é un fracaso”
- ❖ “Hai profesións de homes e profesións de mulleres”
- ❖ “As mozas non queren ser enxeñeiras”

**O profesorado é parte
activa do proceso**

Javi Martínez @JaviLanao · 28 de oct.

Dedico este tuit a mi tutora de COU, que me dijo que me olvidase de ser piloto y que estudiara una carrera seria.

7,2K

6,9K

O profesor/a como aliado da orientación

A materia que eu imparto, ten relación con futuros itinerarios formativos que podería cursar o meu alumnado?

Trato estes contidos nas miñas clases?

Os contidos gardan algunha relación co mundo do traballo e das profesións?

Incorporo esta visión nas miñas clases?

Podo axudar ós meus alumnos/as a mellorar a súa competencia académica e contribuir a madurar as súas eleccións vocacionais mentres aprenden a miña materia?

O rol do profesorado:

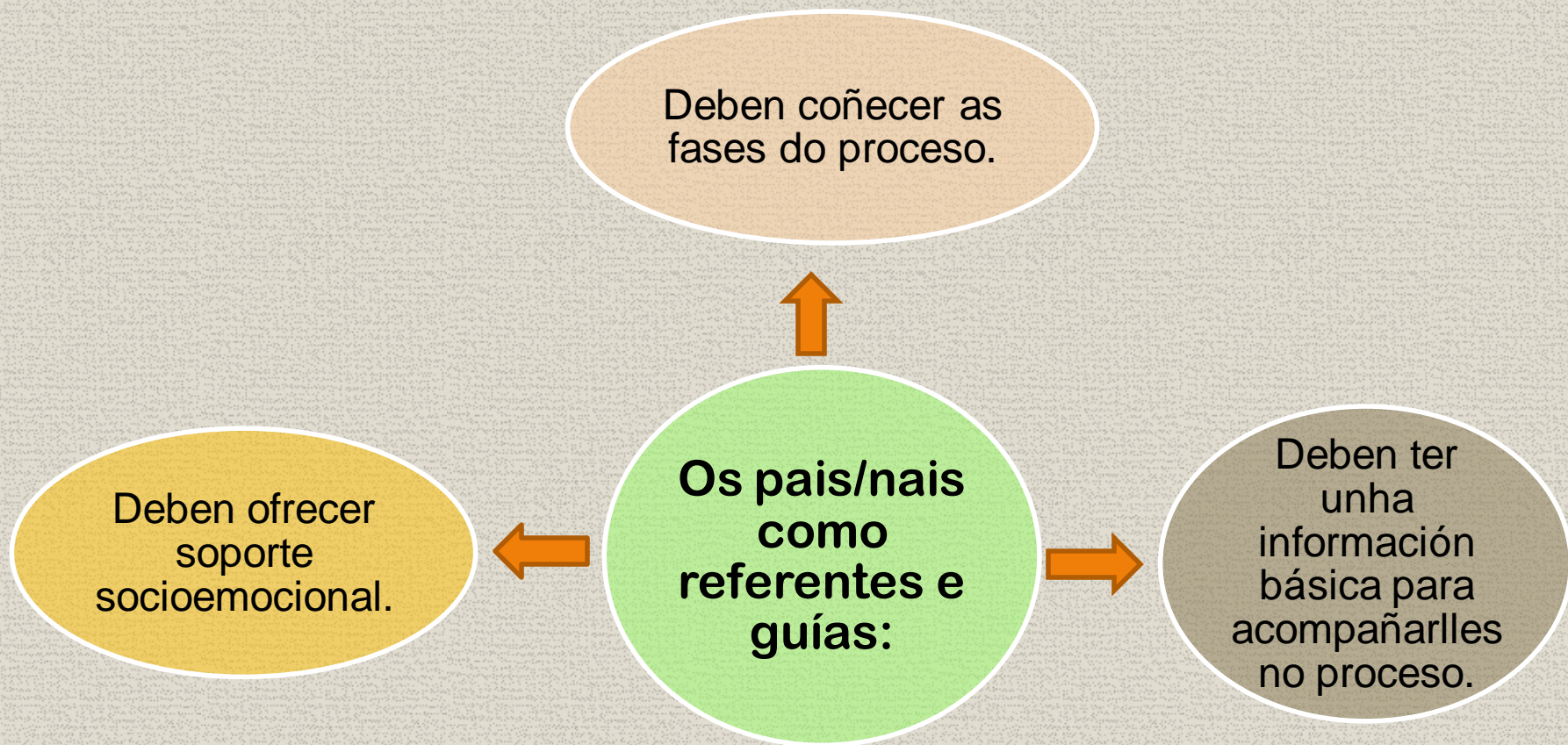
Ser **fonte fiable de información** a través de charlas informais, debates ou testemuños do seu propio itinerario

Ser **conector** do coñecemento coa realidade laboral a través de contidos e dinámicas xerais sobre o mundo do traballo.

Incorporar á materia **competencias de empregabilidade** transversais ou específicas que son fundamentais para o futuro profesional do alumnado.

Realizar actividades de maneira **infusiva**: incorporar a aprendizaxe de estratexias de reflexión, planificación e acción para o desenvolvemento de itinerarios formativos e profesionais.

O papel das famílias

Concluindo...

Conclusións

```
graph LR; A[Conclusións] --- B[A recollida de información relevante e fiable é esencial para unha toma de decisións realista.]; A --- C[O alumnado debe descubrir de xeito progresivo a información académica e vocacional.]; A --- D[O alumnado debe aprender a clarificar alternativas, a recoller e usar datos no momento da toma de decisións.]; A --- E[O profesional da orientación debe axudar ó alumnado na avaliación crítica das fontes de información.];
```

A **recollida de información** relevante e fiable é esencial para unha toma de decisións realista.

O alumnado debe **descubrir de xeito progresivo** a información académica e vocacional.

O alumnado debe aprender a **clarificar alternativas, a recoller e usar datos** no momento da toma de decisións.

O profesional da orientación debe **axudar ó alumnado na avaliación crítica** das fontes de información.

Que podemos empezar a hacer:

1º REVISIÓN CRÍTICA DO POAP.

2º AVALIACIÓN INICIAL E ANÁLISE DE PARTIDA.

3º CLARIFICACIÓN E IDENTIFICACIÓN DA INFORMACIÓN QUE SE DEBE FACILITAR EN CADA UN DOS CURSOS E ETAPAS.

4º PLANIFICACIÓN DE ACTIVIDADES GRUPAIS E INDIVIDUALIZADAS POR CURSOS.

5º PROCURA DE FERRAMENTAS E RECURSOS PARA A INFORMACIÓN.

6º INTRODUCCIÓN DE ACTUACIONES COORDINADAS CON OUTROS AXENTES IMPLICADOS: Organismos alleos, departamentos didácticos, titores, familias, centros de primaria adscritos, ...

Moitas grazas pola atención!!

mondiz@edu.xunta.es

orientacion.sardineira@gmail.com

<https://twitter.com/DizMonica>

<https://monicadizorienta.blogspot.com/>

<https://colectivorienta.wordpress.com/>